

**ЎҚУВЧИЛАРНИ СИНОФДАН СИНОФГА
ВА БИР УМУМИЙ ЎРТА ТАЪЛИМ
МУАССАСАСИДАН БОШҚАСИГА
ЎТКАЗИШ БЎЙИЧА
УСЛУБИЙ ҚЎЛЛАНМА**

Ўқувчиларни синфдан синфга ва бир умумий ўрта таълим муассасасидан бошқасига ўтказиш бўйича услубий қўлланма: Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги, – Т.: 2024. – 17 бет.

Мазкур услубий қўлланма умумий ўрта таълим муассасалари ўқувчиларини синфдан синфга ва бир мактабдан бошқасига, шу жумладан ўқувчини хорижий давлатдаги таълим муассасасига ўтказиш ўтказиш тартиби, бунда ота-оналар ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар ҳамда таълим соҳасига масъул ташкилотларнинг ҳуқуқ ва мажбуриятларини қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилишини таъминлаш мақсадида ишлаб чиқилди.

Қонунчилик ҳужжатлари ўзгариши муносабати билан ушбу қўлланма такомиллаштириб борилади, шу сабабли, қўлланманинг янгиланган санасига эътибор қаратиш лозим.

Ушбу услубий қўлланма тавсиявий хусусиятга эга.

МУНДАРИЖА

Фойдаланилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар.....	4
Умумий қоидалар.....	5
Ўқувчиларни синфдан синфга ва бир мактабдан бошқасига ўтказиш тартиби.....	7
Хорижий давлатда таълим олган Ўзбекистон Республикаси фуқаросини Ўзбекистон Республикасидаги мактабга ўтказиш.....	15

Фойдаланилган Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси	
Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги ЎРҚ-637-сон қонуни	
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Умумий ўрта таълим тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 140-сон қарори	
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Алоҳида таълим эҳтиёжлари бўлган болаларга таълим беришга оид норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни тасдиқлаш тўғрисида”ги 638-сон қарори	
Ўзбекистон Республикаси халқ таълими вазирининг 2015 йил 2 июндаги “Ўқувчиларни синфдан синфга ва бир умумий ўрта таълим муассасасидан бошқасига ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида” 13-мх-сон буйруғи	
Вазирлар Маҳкамасининг “Болалар масалалари бўйича миллий комиссия тўғрисидаги низомни ва Болалар масалалари бўйича Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳамда туман (шаҳар) комиссиялари тўғрисидаги намунавий низомни тасдиқлаш ҳақида”ги 363-сон қарори	
Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Халқ таълими тизимида давлат хизматлари кўрсатишни янада такомиллаштириш тўғрисида”ги 295-сон қарори	

УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

Ўзбекистон Республикаси Конституциясига кўра ҳар ким таълим олиш ҳуқуқига эга. Давлат узлуксиз таълим тизими, унинг ҳар хил турлари ва шакллари, давлат ва нодавлат таълим ташкилотлари ривожланишини таъминлайди. Давлат мактабгача таълим ва тарбияни ривожлантириш учун шарт-шароитлар яратади.

Конституцияда белгиланган ушбу норма Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатларида янада мустаҳкамланган. Айниқса ўқувчиларнинг ота-оналарининг фуқаролигидан қатъи назар республика ҳудудида тегишли тартибда мактабларга қабул қилиниши ва таълим олиш ҳуқуқий таъминланганлиги бунинг яққол исботидир.

Узлуксиз таълимни ривожлантириш ўқувчиларнинг республиканинг ҳар қандай ҳудудида таълим олишига бирдай шароит яратиш орқали амалга ошади. Фарзандлари таълим олаётган ота-оналар турли сабабларга кўра республика ичида ёки хориж давлатларга кўчишларига тўғри келиши мумкин. Бу эса ота-оналар билан истиқомат қиладиган таълим ёшидаги фарзандларнинг ҳам ўқишларини кўчириш заруратини юзага келтиради.

Мактаб ўқувчиларини синфдан синфга ва бир мактабдан бошқасига ўтказиш масалалари умумий ўрта таълимнинг мажбурийлиги ҳамда Ўзбекистон Республикасида истиқомат қилувчи шахсларнинг таълим олиш тилини эркин танлаш ҳуқуқини инобатга олган ҳолда амалга оширилади.

Ўқувчиларни мактабдан мактабга ва синфдан синфга ўтказишда бир қатор омилларни инобатга олиш лозим.

Қўлланмада қуйидаги асосий тушунчалар қўлланилади:

давлат таълим муассасаси — давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари томонидан давлат мулки бўлган мол-мулк негизида ташкил этилган, давлат таълим стандартларига ва давлат таълим талабларига мувофиқ таълим берадиган муассаса;

нодавлат таълим ташкилоти — давлат таълим стандартлари, давлат таълим талаблари ва ўқув дастурларига мувофиқ таълим хизматлари кўрсатиш фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини берадиган лицензия асосида ёки хабардор қилиш тартибида таълим хизматлари кўрсатувчи юридик шахс;

нодавлат таълим ташкилоти — давлат таълим стандартлари, давлат таълим талаблари ва ўқув дастурларига мувофиқ таълим хизматлари кўрсатиш фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқини берадиган лицензия асосида ёки хабардор қилиш тартибида таълим хизматлари кўрсатувчи юридик шахс;

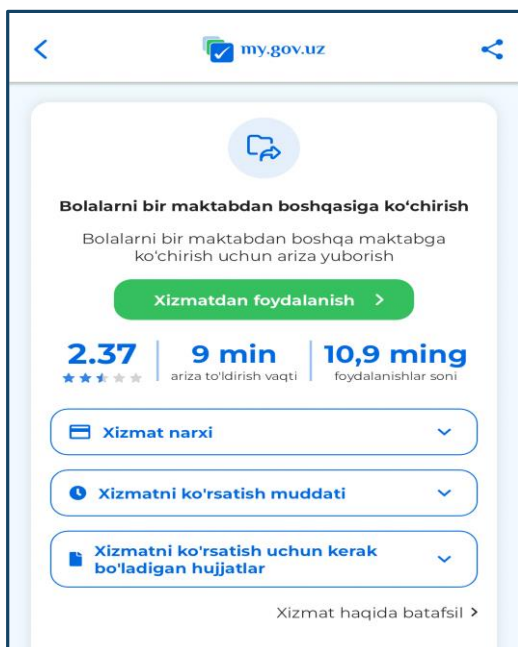
синфдан синфга ўтказиш — ўқувчини бир синфдан бошқа параллел синфга ўтказиш;

бир мактабдан бошқасига ўтказиш — ўқувчини бир мактабдан бошқа бир мактабнинг тегишли синфига ўтказиш;

ЎҚУВЧИЛАРНИ СИНФДАН СИНФГА ВА БИР МАКТАБДАН БОШҚАСИГА ЎТКАЗИШ ЎТКАЗИШ ТАРТИБИ

Бугунги кунда давлат ва нодавлат мактабларда ўқувчиларни синфдан синфга ёки мактабдан мактабга кўчириш давлат хизматларини рақамлаштириш бўйича бир қатор ишлар амалга оширилмоқда.

Мактабгача ва мактаб таълими вазирлиги тизимидаги умумий ўрта таълим муассасалари ўқувчиларини бир умумий ўрта таълим муассасасидан бошқасига ўтказиш бўйича давлат хизмати кўрсатиладиган ҳудудларда ўқувчиларни **синфдан синфга ва бир умумий ўрта таълим муассасасидан бошқасига ўтказиш** Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2022 йил 1 июндаги 295-сон қарори билан тасдиқланган Болаларни давлат умумий ўрта таълим муассасаларига қабул қилиш ҳамда ўқувчиларни бир умумий ўрта таълим муассасасидан бошқасига ўтказиш бўйича давлат хизматлари кўрсатишнинг маъмурий регламентига мувофиқ амалга оширилади.

Мактабгача ва мактаб таълими
вазирлиги платформаси

*Ўқувчиларни бир умумий ўрта таълим
муассасасидан бошқасига ўтказиш бўйича
давлат хизматини Портал орқали
кўрсатиш*

Портал орқали муурожаат қилиш қуйидаги тартибда амалга ошади:

- ✔ Ариза берувчи фарзандининг ўқишини кўчириш учун Порталда рўйхатдан ўтади.
- ✔ Сўровномани электрон равишда мустақил тўлдиради ва унга ота-онаси ўрнини босувчи шахслар бўлган тақдирда, уларнинг қонуний вакили эканлигини тасдиқловчи ҳужжат илова қилинади:

Сўровномани қуйидаги кетма-кетликда тўлдирилади:

қариндошлик даражаси белгиланади;

ариза берувчининг шахсий маълумотлари ва яшаш манзили “Электрон ҳукумат” тизими манзил-маълумотлар идоралараро интеграциялашув платформаси орқали олинади.

Ариза берувчи томонидан манзил-маълумотлар идоралараро интеграциялашув платформасидан олинган яшаш манзили тўғри эканлиги ёки яшаш манзилига аниқлик киритилгандан сўнг Портал орқали яшаш манзили тўғрисидаги маълумотларни электрон равишда **мустақил тўлдиради;**

ариза берувчининг фарзандлари ҳақидаги маълумотлар тўлдирилади;

таълим тили танланади;

ўқиш кўчириладиган синф танланади;

ўқиш кўчириладиган умумтаълим мактаби танланади;

ўқишни кўчириш сабаби киритилади.

Эслатма: Ариза берувчи томонидан киритилган маълумотлар манзил-маълумотлар идоралараро интеграциялашув платформаси орқали олинган яшаш манзили тўғрисидаги маълумотлардан фарқли бўлса, ариза берувчи доимий яшаш манзилидаги Миграция ва фуқароликни расмийлаштириш бўлимига мурожаат қилган ҳолда яшаш манзилига аниқлик киритади. Яъни яшаш манзилида доимий ёки вақтинчалик рўйхатда туришини Миграция ва фуқароликни расмийлаштириш бўлими орқали тасдиқланган тақдирда Порталда унинг яшаш манзили кўринади.

Тўлдирилган сўровнома автоматик тарзда умумтаълим мактабига юборилади.

- ✓ Умумтаълим мактаби сўровномани 3 иш кунида кўриб чиқади. Сўровномани кўриб чиқиш натижасига кўра умумтаълим мактаби ўқишни кўчиришга рухсат бериш ёки сабаби аниқ кўрсатилган ҳолда ўқишни кўчиришни рад этиш тўғрисида қарор чиқаради ва Портал орқали ариза берувчига маълумот юборади.

Қуйидаги ҳолларда ўқишни кўчириш рад этилиши мумкин:

- ✓ умумтаълим мактабида (қабул қилинадиган синфда) бўш ўринлар мавжуд бўлмаган тақдирда;
- ✓ сўровномада нотўғри маълумотлар кўрсатилганда.

Бошқа ҳолатларда ўқишни кўчириш рад этилиши мумкин эмас.

- ✓ Ариза берувчи фарзандларининг умумтаълим мактабига ўқишни кўчиришга рухсат бериш тўғрисидаги маълумотни олгандан сўнг **3 кун муддатда** фарзанди ўқиётган умумтаълим мактабидан тегишли ҳужжатларни (боланинг соғлиғи тўғрисида тиббий маълумотнома ва ўқувчининг баҳолар (ўзлаштириш) табели асл нусхасини) олиб, ўқиши кўчириладиган умумтаълим мактабига тақдим этади.

Анъанавий шаклда ўқувчини синфдан синфга ўтказиш схемаси

Ота-оналар фарзандини синфдан синфга ўтказиш учун унинг сабабларини кўрсатган ҳолда мактаб директори номига ариза билан муурожаат қилади

Мактаб директори аризани қабул қилиб олган кундан бошлаб **бир иш кун** ичида кўриб чиқади ва ўқувчини синфдан синфга ўтказиш тўғрисида буйруқ қабул қилади.

Синфдан синфга ўтказиш рад этилганлиги ҳақида (синфдаги ўқувчилар сони белгиланган меъёрдан ортиқ бўлган тақдирда) мактаб директори томонидан **уч кун** ичида ота-оналарга ёзма равишда маълум қилинади.

Мактаб директорининг ўқувчини синфдан синфга ўтказиш тўғрисидаги буйруғи қабул қилинган, **уч кун** ичида синф журнали ва ўқувчилар ҳаракати дафтарига тегишли ёзув киритилади.

Ўқувчининг ота-онаси ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар (бундан буён матнда ота-оналар деб юритилади) ўз хоҳишига кўра **ўқув йили давомида ёки у тугаганидан сўнг** фарзандини синфдан синфга ўтказиш ҳуқуқига эга.

Анағанавий шаклда ўқувчини бир мактабдан бошқасига ўтказиш

Ота-оналар фарзандини бир мактабдан бошқасига ўтказиш учун унинг сабабларини кўрсатган ҳолда ўқувчи таълим олаётган мактаб директори номига ариза билан мурожаат қилади

Ариза мактаб директори томонидан **1 иш куни** ичида кўриб чиқилади ва ўқишни давом эттириш учун танланган мактабга тақдим этиш учун **мактабдан кетиш талони** берилади.

Ота-оналар фарзанди ўқишни давом эттириши учун танланган мактаб директорига ўқишга қабул қилиш тўғрисида ариза билан мурожаат қилади. Аризага мактабдан кетиш талони илова қилинади.

Ўқишни давом эттириш учун танланган мактаб директори ариза ва мактабдан кетиш талонини қабул қилиб олгач, **шу куннинг ўзида** ота-оналарга ўқувчи таълим олаётган мактабга тақдим этиш учун ушбу мактабга келиш талонини беради.

Ўқувчи таълим олган мактаб директори мактабга келиш талонини қабул қилиб олгач, **шу куннинг ўзида** ўқувчини мактаб ўқувчилари сафидан чиқариш тўғрисида буйруқ қабул қилади. Мактаб директори мазкур буйруқ билан ота-оналарни таништирганлиги тўғрисида имзо қўйдириб, уларга куйидаги ҳужжатларни тақдим этади ва ҳужжатлар берилганлиги тўғрисида тилхат олади (ўқувчининг мактаб ўқувчилари сафидан чиқарилганлиги тўғрисидаги буйруқдан кўчирма, ўқувчининг баҳолар (ўзлаштириш) табели, ўқувчининг тиббий картаси)

Ўқишни давом эттириш учун танланган мактаб директори мазкур ҳужжатларни қабул қилиб олгач, **шу куннинг ўзида** ўқувчини мактаб ўқувчилари сафига қабул қилиш тўғрисида буйруқ чиқаради.

Мактаб директори мазкур буйруқдан кўчирмани **1 иш куни** ичида ўқувчи илгари таълим олган мактабга маълумот учун юборади.

Ўқувчини ўқувчилар сафидан чиқариш тўғрисида ёки мактаб ўқувчилари сафига қабул қилиш тўғрисида буйруқ чиқарилгач, **3 кун** муддатда синф журнали ва ўқувчилар ҳаракати дафтарига тегишли ёзув киритилади.

(вилоят (республика, шаҳар), туман (шаҳар))

**___-сонли мактабдан
КЕТИШ ТАЛОНИ**

Ушбу талон 20 __ йил _____ да _____ тумани (шаҳри)даги
___-сонли мактабнинг ___-синф ўқувчиси _____
(ўқувчининг Ф.И.О.)

Бошқа мактабга ўтказилаётганлигини тасдиқлаш учун берилди.

(имзо) (мактаб директорининг Ф.И.О.)

М.Ў.

Мактаб директорининг
телефон рақами: _____

(вилоят (республика, шаҳар), туман (шаҳар))

**___-сонли мактабга
КЕЛИШ ТАЛОНИ**

Ушбу талон 20 __ йил _____ да _____ тумани (шаҳри)даги
___-сонли мактабнинг ___-синф ўқувчиси _____ га
(ўқувчининг Ф.И.О.)

у _____ тумани (шаҳри)даги ___-сонли мактабга кетиш талонини
топширганлигини тасдиқлаш учун берилди.

(имзо) (мактаб директорининг Ф.И.О.)

М.Ў.

Мактаб директорининг
телефон рақами: _____

 Ўқишни давом эттириш учун танланган мактабга ўтказилган ўқувчи **10 кун ичида сабабсиз ёки мактаб раҳбарияти ва синф раҳбарини хабардор қилмасдан** дарс машғулотларига келмаса, мактаб директори бу ҳақда ота-оналарни, ўқувчининг яшаш жойидаги Болалар масалалари бўйича туман (шаҳар) комиссиясини ҳамда ўқувчи илгари таълим олган мактаб директорини ёзма равишда огоҳлантиради ва бир вақтнинг ўзида ўқувчининг дарсларга келмаганлиги сабабларини аниқлаш ва уни дарс машғулотларига жалб этиш чораларини кўради.

Ўқувчини хорижий давлатдаги таълим муассасасига ўтказиш

 Ота-оналар **ўқиш, ишлаш, узоқ муддатли даволаниш ёки бошқа мақсадларда** доимий ёки вақтинча яшаш учун хорижий давлатга кетаётган бўлса, фарзандини доимий ёки вақтинча яшаш учун кетаётган давлатдаги таълим муассасасига ўтказиш ҳуқуқига эга. Ўқувчиларни хорижий давлатдаги таълим муассасасига ўтказиш қуйидаги тартибда амалга оширилади.

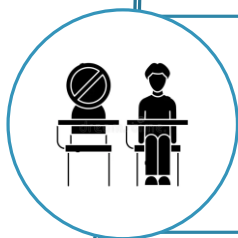

Болани хорижий давлатдаги таълим муассасасига ўтказиш муносабати билан умумий ўрта, ўрта махсус ва профессионал таълим муассасасидан чиқариш фақат **таълим муассасаси жойлашган туман (шаҳар) комиссиясининг розилиги (қарори)** билан амалга оширилади.

Ота-оналар фарзандини хорижий давлатдаги таълим муассасасига ўтказиш учун унинг сабабларини кўрсатган ҳолда мактаб директори номига ариза билан мурожаат этади.

Аризага Болалар масалалари бўйича туман (шаҳар) комиссиясининг вояга етмаганни мактаб ўқувчилари сафидан чиқариш учун розилиги акс этган қароридан кўчирма илова қилинади.

Ариза мактаб директори томонидан **1 иш куни** ичида кўриб чиқилиб, ўқувчини мактаб ўқувчилари сафидан чиқариш тўғрисида буйруқ қабул қилинади.

Ўқувчилар сафидан чиқариш тўғрисидаги буйруқ қабул қилинганч, **3 кун** ичида синф журнали ва ўқувчилар ҳаракати дафтарига тегишли ёзув киритилади.

Хорижий давлатда таълим олган Ўзбекистон Республикаси фуқаросини Ўзбекистон Республикасидаги мактабга ўтказиш

Ота-оналар хорижий давлатда таълим олган Ўзбекистон Республикаси фуқароси бўлган фарзандини Ўзбекистон Республикасидаги мактабга ўтказиш ҳуқуқига эга.

Хорижий давлатда таълим олган болани Ўзбекистон Республикасидаги мактабга ўтказиш учун ота-оналар томонидан мактаб директориға қуйидаги ҳужжатлар тақдим этилади:

- ✓ ота-она томонидан мактаб директори номиға ариза;
- ✓ боланинг хорижий давлатда таълим олганлиги ҳақидаги ҳужжатнинг (ҳужжатларнинг) асли ва нотариал тасдиқланган таржимаси;
- ✓ боланинг соғлиги тўғрисида тиббий маълумотнома;

Мактаб директори тақдим этилган ҳужжатларни **бир иш кун** ичида кўриб чиқади ва болани мактаб ўқувчилари сафиға қабул қилиш тўғрисида буйруқ чиқаради.

Болани мактаб ўқувчилари сафиға қабул қилиш тўғрисида буйруқ чиқарилгач, **уч кун** муддатда синф журнали ва ўқувчилар ҳаракати дафтариға тегишли ёзув киритилади.

Боланинг хорижий давлатда таълим олганлиги ҳақидаги ҳужжат мавжуд бўлмаганда, мактаб директори болани унинг ёши ва билим даражасиға мос синфға қабул қилиши лозим.

